

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Προεδρία της Κυβέρνησης

Εθνική Στρατηγική

για την Πρόληψη
της Βίας και την
Αντιμετώπιση της
Παραβατικότητας
Ανηλίκων

2025-2030

Δίπλα στα Παιδιά
Απέναντι στη Βία

Τυπολογία της βίας ανηλίκων:

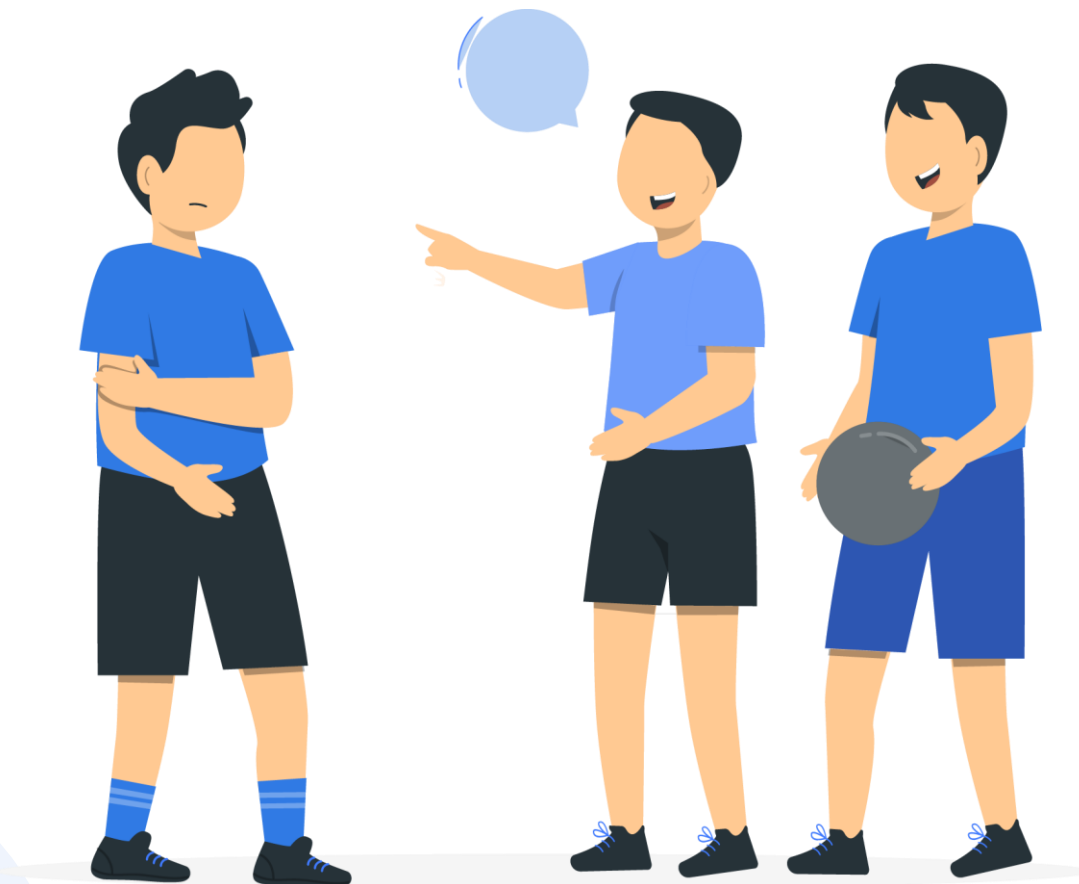
Κύριες μορφές

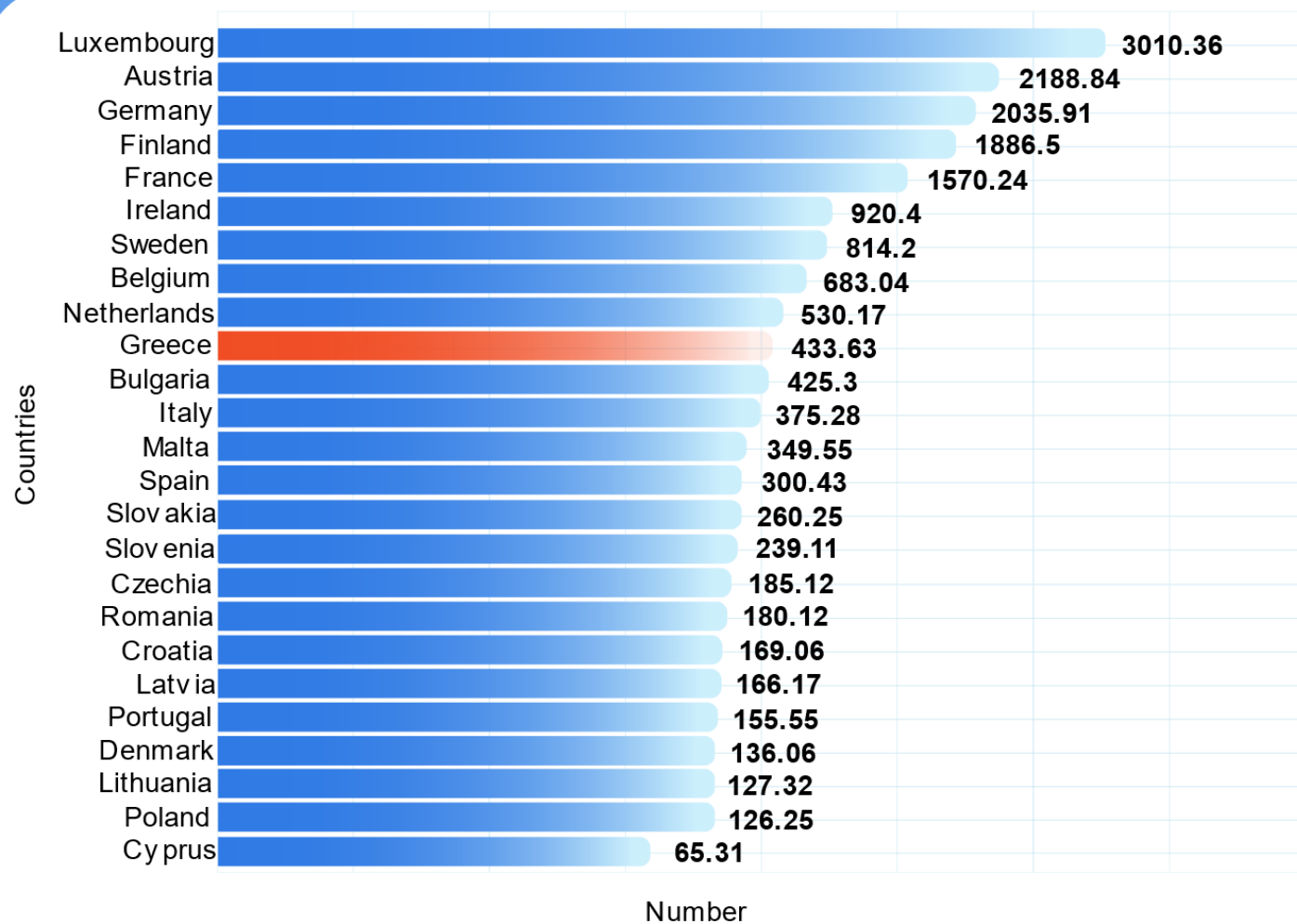
Η Ελλάδα δεν είναι μια δυστοπία στη βία των ανηλίκων

Εκτός της πρώτης δεκάδας των πιο βίαιων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

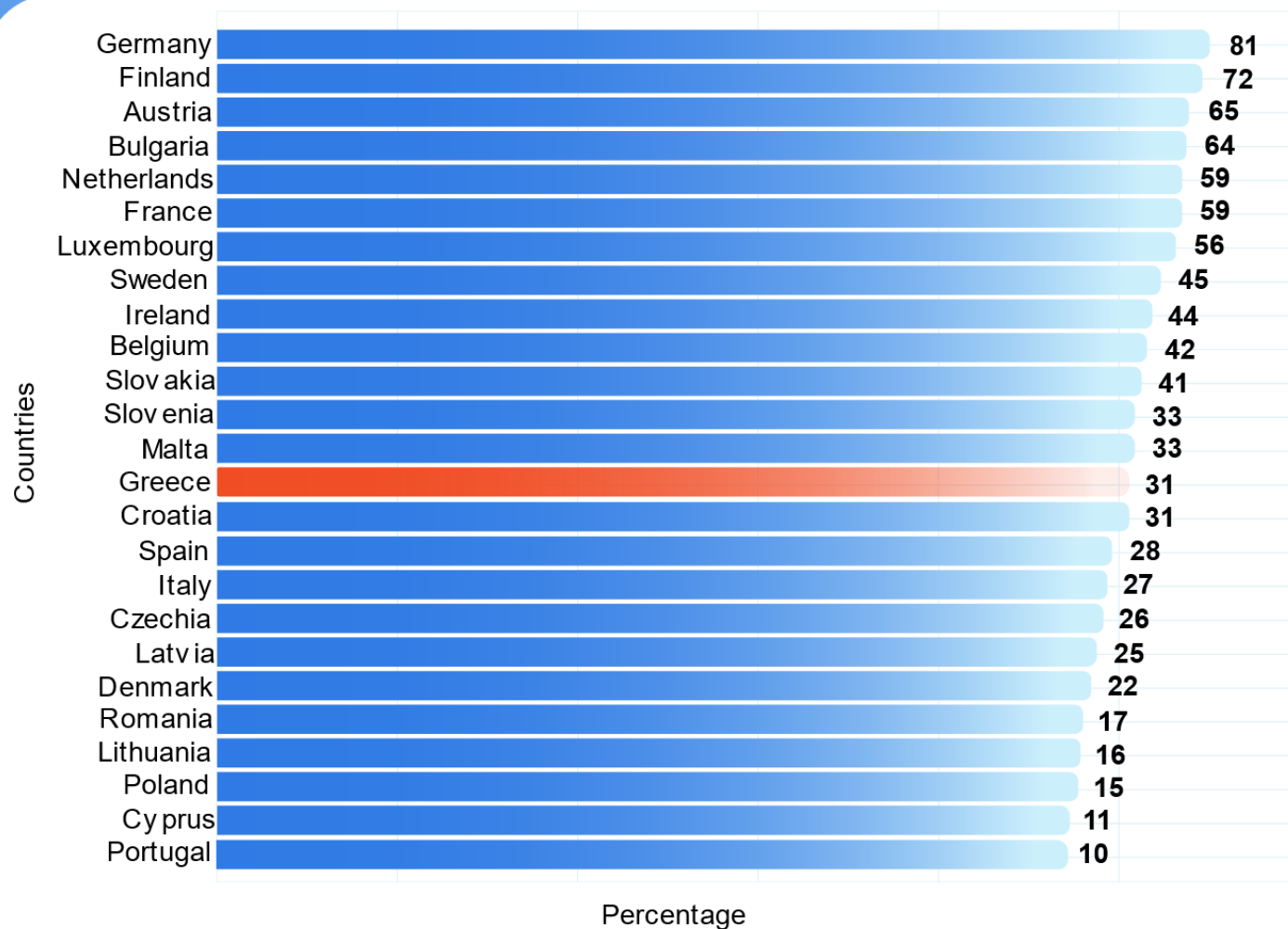
- ✓ Στο **51%** του μ.ο. της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τον αριθμό των ανηλίκων υπόπτων **ανά 100.000 κατοίκους** της Ευρώπης το 2022
- ✓ **31%** το ποσοστό των ανηλίκων επί του συνολικού αριθμού των υπόπτων **ανά 100.000 κατοίκους**, έναντι **38%** του μ.ο. στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- ✓ Αύξηση του αριθμού των ανηλίκων υπόπτων ανά 100.000 κατοίκους στην Ελλάδα από τους **353 το 2019**, στους **434 το 2022**
- ✓ Στο **63%** το μ.ο. της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τον αριθμό των ανηλίκων υπόπτων **ανά 100.000 κατοίκους** της Ευρώπης το 2022

Ανήλικοι ύποπτοι σε απόλυτους αριθμούς 2022

Ανήλικοι ύποπτοι ως ποσοστό στο σύνολο των υπόπτων 2022

Ελλιπής καταγραφή του φαινομένου

Ποσοτική αύξηση και ποιοτική αναβάθμιση στην βία και στην παραβατικότητα σύμφωνα με τα στοιχεία της Αστυνομίας

- ✓ Έντονα αυξητική τάση στη νεανική παραβατικότητα, ιδίως κατά το 2023 και το 2024
- ✓ Έντονη αύξηση των σοβαρών περιστατικών σωματικής βίας, τα οποία χαρακτηρίζουν τη νεανική παραβατικότητα
- ✓ Οργανωμένα χαρακτηριστικά της νεανικής παραβατικότητας
- ✓ Μείωση του ορίου ηλικίας στην εμπλοκή των νέων σε παραβατικές συμπεριφορές
- ✓ Συχνότερη εμπλοκή, εκτός των αγοριών, και των κοριτσιών σε περιστατικά νεανικής παραβατικότητας
- ✓ Επαναληπτικότητα στη συμπεριφορά των δραστών όσον αφορά την εμπλοκή τους σε περιστατικά νεανικής παραβατικότητας
- ✓ Μεγάλη ορατότητα των βιαιών αδικημάτων είτε λόγω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είτε του γεγονότος ότι συμβαίνουν σε δημόσιους χώρους

Αυξημένη ευαισθητοποίηση και καταγγελίες για καταγραφή από ΕΛ.ΑΣ.

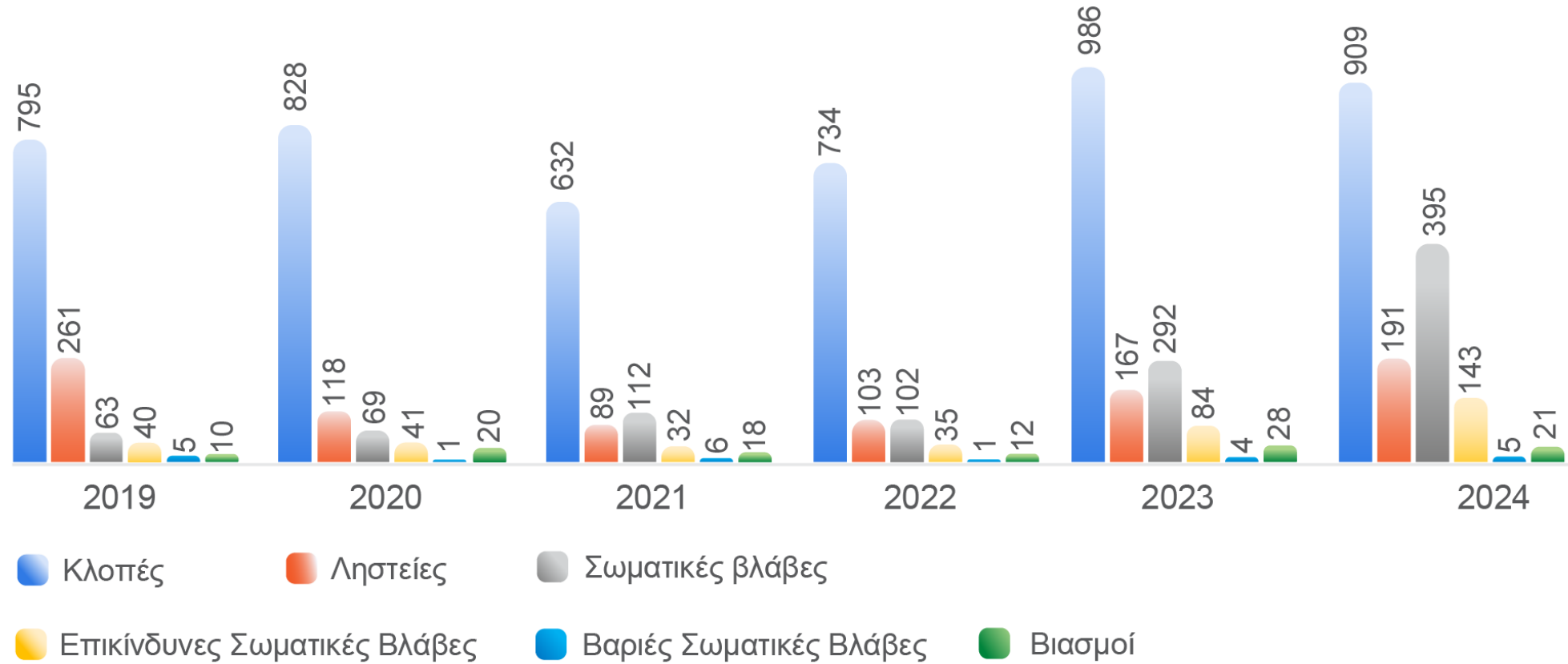
Ανήλικοι Θύματα και δράστες

Συγκριτικός πίνακας 2023-2024

Κατηγορία παράβασης	Ανήλικοι Θύματα		Ανήλικοι Δράστες	
	2023	2024	2023	2024
Κλοπές	217	302	1292	1215
Ληστείες	699	494	265	315
Σωματικές Βλάβες	544	682	449	614
Επικίνδυνες Σωματικές Βλάβες	121	199	130	247
Βαριές Σωματικές Βλάβες	9	4	4	9
Βιασμοί	85	78	34	28

Πηγή ΕΛ.ΑΣ

Υποθέσεις με ανήλικους δράστες ανά είδος παράβασης

Πηγή ΕΛ.ΑΣ

Η απάντηση της πολιτείας:

5 χρόνια, 138 πολιτικές,
στο επίκεντρο η Προστασία των Ανηλίκων

Υφιστάμενες πολιτικές 2019-2024

“

Συνολικά υλοποιήθηκαν και υλοποιούνται 138 δημόσιες πολιτικές, μέτρα και δράσεις για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των παιδιών και της παραβατικότητας ανηλίκων.

2019 – 2024: 19 emblematic policies for all forms of violence

- ▶ 63 Επιχειρησιακά Γραφεία για την αντιμετώπιση της Ενδοοικογενειακής βίας
- ▶ 120 Safe Houses για θύματα ενδοοικογενειακής βίας
- ▶ Εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας με τον Ν. 5090/2024
- ▶ Προσλήψεις ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών για τις σχολικές μονάδες
- ▶ Εργαστήρια Δεξιοτήτων & Προγράμματα Σπουδών καλλιέργεια του πνεύματος κατά της βίας και των διακρίσεων
- ▶ Ν. 5029/2023- «Ζούμε Αρμονικά Μαζί - Σπάμε τη Σιωπή»
- ▶ Πλατφόρμα καταγγελιών για περιστατικά Ενδοσχολικής Βίας και Εκφοβισμού- stop-bullying
- ▶ “Το Κινητό στην Τσάντα”, Σεπτέμβριος 2024
- ▶ Εθνική Στρατηγική για την Προστασία των Ανηλίκων από τον Εθισμό στο Διαδίκτυο
- ▶ Νέο θεσμικό πλαίσιο για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας στις αθλητικές εγκαταστάσεις- Ν. 5085/2024
- ▶ Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2024- 2030
- ▶ Εθνικό Σύστημα Επιτροπείας και Πλαίσιο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων- ν. 4960/2022
- ▶ Λειτουργία των Αυτοτελών Γραφείων Ανηλίκων Θυμάτων «Σπίτι του Παιδιού»
- ▶ Ίδρυση και λειτουργία τριών (3) Ξενώνων για παραβατικούς εφήβους, για τη φιλοξενία εφήβων με παραπτωματική συμπεριφορά, με ψυχικές διαταραχές
- ▶ Συμβουλευτική και υποστήριξη σε θέματα βίας και επιθετικότητας παιδιών και εφήβων μέσω της γραμμής 10306
- ▶ Εφαρμογή του νέου αναμορφωτικού μέτρου της συμμετοχής ανηλίκων σε αθλητικά σωματεία
- ▶ Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Προστασία των Παιδιών από τη Σεξουαλική Κακοποίηση και Εκμετάλλευση 2022- 2027
- ▶ Λειτουργία της ειδικής γραμμής 10201 και της εφαρμογής SafeYouth
- ▶ Λειτουργία ιστοσελίδας parco.gov.gr

Αξιολόγηση υφιστάμενων πολιτικών:

Εναρμόνιση με το διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο.

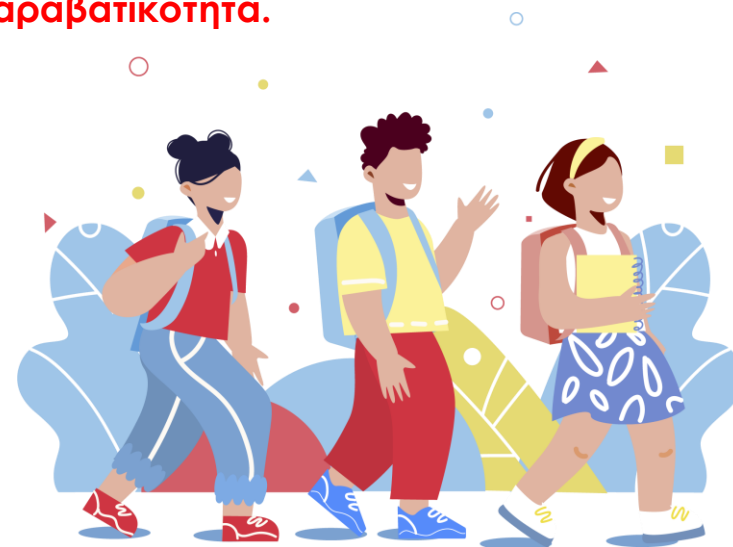
Έμφαση στην πρόληψη και στην υποστήριξη

- ✓ Νομοθεσία πλήρως εναρμονισμένη με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις.
- ✓ Από το 2019, η Κυβέρνηση σχεδιάζει και υλοποιεί πολιτικές, με πύκνωση παρεμβάσεων το 2024.
- ✓ Ενδεικτικά παραδείγματα ολοκληρωμένων πολιτικών: το πλαίσιο προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων και η ένταξη νεαρών ενηλίκων στην αγορά εργασίας.
- ✓ Στοχευμένες δράσεις πρόληψης της βίας και της παραβατικότητας ανηλίκων στην κοινότητα.

Σημεία Βελτίωσης

- ❖ Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην υποστήριξη ανηλίκων θυμάτων και κυρίως όλων όσοι έχουν ιδιαίτερη ανάγκη προστασίας.
- ❖ Χρειάζεται αποσυμφόρηση του σωφρονιστικού συστήματος και βελτίωση των συνθηκών στα καταστήματα κράτησης για νέους.
- ❖ Διαχωρισμός, κατά την τοποθέτηση στο Ίδρυμα Αγωγής παιδιών, ανάλογα με την ηλικία και τον βαθμό εμπλοκής τους στην παραβατικότητα.

+ 23 βελτιωτικά μέτρα

Η Εθνική Στρατηγική για τη Βία και την Παραβατικότητα

Ένα νέο Παράδειγμα

Η Στρατηγική εισηγείται μια **πολύ- επίπεδη προσέγγιση** **καλύπτοντας τόσο τη βία όσο και την παραβατικότητα ανηλίκων**

✓ προάγοντας τη **συνεργασία** και τη **διασύνδεση** και την **πολύ-επιστημονική προσέγγιση**

- ▶ Διαπνέεται από την **οπτική των δικαιωμάτων των παιδιών**
- ▶ Εστιάζει στην **ενδυνάμωση του κοινωνικού ιστού**, την άρση των ανισοτήτων, τη βελτίωση των διαπροσωπικών και των οικογενειακών σχέσεων
- ▶ Στοχεύει στην **ενίσχυση της ανθεκτικότητας** των νέων
- ▶ Επιδιώκει την **εμπέδωση αισθήματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης στους θεσμούς**
- ▶ Αποτελεί **ένα νέο «παράδειγμα»** για την Ελλάδα και μια «καλή πρακτική» που μπορεί να αναδειχθεί στο εξωτερικό.
- ▶ Υποδηλώνει την **αλλαγή της οπτικής μας** από τις μονοδιάστατες σε πιο σύνθετες και **ολιστικές προσεγγίσεις** στη διερεύνηση και την αντιμετώπιση

Μοντέλα μεταχείρισης ανηλίκων παραβατών στην Ευρώπη:

Σύγχρονες τάσεις και αποτελεσματικότητα
Δεν υπάρχει τέλειο μοντέλο

Μοντέλο	Χώρες	Ποσοστά Υποτροπής	Ενδείξεις Αποτελεσματικότητας
Κοινωνικής Ευημερίας	Σκανδιναβία	20–25%	Ισχυρά αποτελέσματα επανένταξης, χαμηλά ποσοστά φυλάκισης
Ανταπόδοσης	Αγγλία και Ουαλία	40–60%	Υψηλή υποτροπή, στιγματισμός και αποκλεισμός
Αποκαταστατικό	Βέλγιο, Ολλανδία	15–30%	Υψηλή ικανοποίηση, εμπιστοσύνη και υπευθυνότητα
Υβριδικό	Γερμανία, Γαλλία	25%	Αποτελεσματικό με συνδυασμό εκπαιδευτικών και αποκαταστατικών μέτρων

Προς αναζήτηση ενός αποτελεσματικού μοντέλου: Υβριδικό, το Ελληνικό

“

Η Ελλάδα ακολουθεί το υβριδικό μοντέλο μεταχείρισης, στη βάση του συγκερασμού του προνοϊακού προτύπου με το πρότυπο δικαιοσύνης, στο οποίο έχει ενσωματωθεί και η προσέγγιση της αποκαταστατικής δικαιοσύνης υπό την εποπτεία της δικαστικής αρχής.

Ενσωμάτωση καλών πρακτικών από την Νορβηγία έως την Αυστραλία

Νορβηγία	• Olweus Bullying Prevention Program (OBPP)	Αυστραλία	• Πρωτόκολλο των Οικογενειακών Δικαστηρίων
Φινλανδία	• KiVa	Καναδάς	• PACT (Participation, Acknowledgement, Commitment and Transformation)
Ισπανία	• The Seville Anti-Bullying in School Project (SAVE model) και Ομάδα HIBAT (Harassment-Intimidation - Bullying Action Team)	Βέλγιο/ Ολλανδία	• Πρωτόκολλα και εφαρμογές της κατά παρέκκλισης διαδικασίας με προσφυγή στην επανορθωτική δικαιοσύνη
Ιταλία	• Θέατρο Φόρουμ για την εκπαίδευση εκπαιδευτικών και γονέων	Ηνωμένο Βασίλειο	• Portman Clinic (Λονδίνο) Ψυχοθεραπευτική αντιμετώπιση σε κλινικό πλαίσιο
ΗΠΑ	• Early Head Start και Head Start (US Dept. of Health and Human Services- Administration for Children and Families) • ACT-Raising Safe Kids και • Πολυσυστημική παρέμβαση και θεραπεία Multisystemic Therapy (MST)	Ολλανδία	• Tools4U

Οι Στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής 2025-2030:

Πρόληψη, Προστασία, Αντιμετώπιση, Κινητοποίηση, Συνεργασία

- ▶ Η πρόληψη της βίας κατά των παιδιών σε όλες τις εκφάνσεις της (ενδοοικογενειακή, σχολική, κοινοτική, αθλητική, διαδικτυακή κ.ά.) υπό το πρίσμα της προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών (άρ. 19, 34 ΔΣΔΠ).
- ▶ Η αποτελεσματική αντιμετώπιση της παραβατικότητας ανηλίκων με την ουσιαστική εφαρμογή της φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης (άρ. 37, 40 ΔΣΔΠ).
- ▶ Η κινητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας και η ανάπτυξη διυπουργικών, διαθεσμικών συνεργειών σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο

Οι προτάσεις της Επιτροπής για νέες πολιτικές

“

- **29** νέες πολιτικές, εκ των οποίων
 - **7** εμβληματικές
 - **5** οριζόντιες
- και **69** μέτρα.

Εμβληματικές Πολιτικές 2025 - 2030

Ενδοσχολική βία και εκφοβισμός

Εκπαιδεύοντας μη βίαιους πολίτες

- ▶ Υποχρεωτική εκπαίδευση στην ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων και τη διαμεσολάβηση
- ▶ Υλοποίηση του μέτρου της αποβολής εντός σχολείου (παιδαγωγική/συμβουλευτική προσέγγιση)
- ▶ «Κοινωνική εργασία» στο σχολείο

Θεσμοθέτηση και λειτουργία τεχνικού γυμνασίου

- ▶ Πιλοτική λειτουργία δέκα σχολικών μονάδων

Ενδοοικογενειακή βία

Ενίσχυση της θετικής γονεϊκότητας

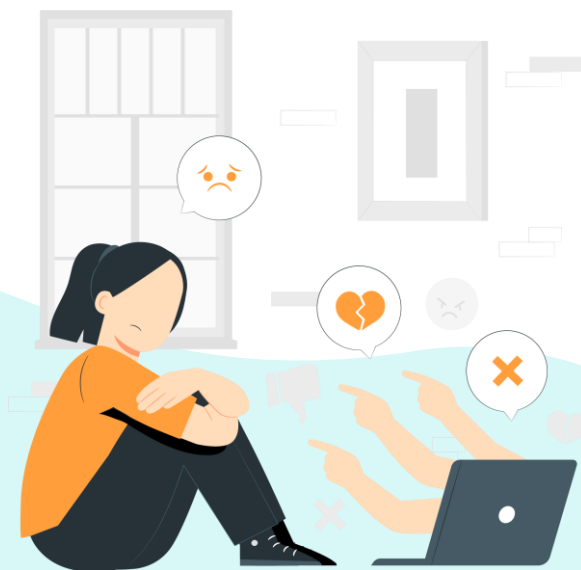
- ▶ Προγράμματα εκπαίδευσης, πρόληψης και υποστήριξης γονέων και υποψήφιων γονέων
- ▶ Ενσωμάτωση των προγραμμάτων εκπαίδευσης στις Υπηρεσίες Υγείας με ψηφιακή πλατφόρμα ομαδικών εκπαιδεύσεων, διαδικτυακά μαθήματα καθοδήγησης και δια ζώσης συμβουλευτική
- ▶ Προσαρμογή των προγραμμάτων σε διαφορετικά πολιτισμικά και κοινωνικοοικονομικά πλαίσια

Διαδικτυακή βία

Ψηφιακή ενηλικίωση στα 15 έτη, μηχανισμοί ελέγχου και ηλικιακή ταυτοποίηση χρηστών

- ▶ Ψηφιακή εφαρμογή ανηλίκων "Kids Wallet"

Κοινοτική βία

Πρόληψη και αντιμετώπιση της εξτρεμιστικής και ρατσιστικής βίας και της ρητορικής μίσους

- ▶ Διοργάνωση debates σε επίπεδο κοινότητας με τη συμμετοχή παιδιών και εφήβων
- ▶ Εκπόνηση Οδηγού για την υπεύθυνη κάλυψη των περιστατικών βίας και την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
- ▶ Ανάπτυξη θεσμού περιφερειακού συμβουλίου παιδιών
- ▶ Τοπικά Δίκτυα Πρόληψης της Παραβατικότητας

Παραβάτες και Θύματα στη δικαιοσύνη – Φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη

Ολιστική υποστήριξη και πρόληψη της δευτερογενούς θυματοποίησης των ανηλίκων

- ▶ Θεσμική ανασυγκρότηση των Σπιτιών του Παιδιού, γενική και ειδική υποστήριξη για όλα τα ανήλικα θύματα
- ▶ Γεωγραφική ανάπτυξη των Σπιτιών του Παιδιού

Ένας κόμβος εξειδικευμένων υπηρεσιών για τους ανήλικους παραβάτες

- ▶ Δημιουργία διαλειτουργικής μονάδας φιλικής δικαιοσύνης για τους ανήλικους παραβάτες του νόμου
- ▶ Εκπόνηση και καθιέρωση πρωτοκόλλων ενεργειών σε κάθε στάδιο
- ▶ Εκπόνηση εργαλείων ατομικής αξιολόγησης/εκτίμησης παραγόντων κινδύνου και προστασίας για παιδιά παραβάτες

Οριζόντιες πολιτικές, έμφαση στη διυπηρεσιακή συνεργασία

Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα καταγραφής για τη βία και την παραβατικότητα των ανηλίκων

- ▶ Κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας, σύστημα Συλλογής Δεδομένων, σύστημα αξιολόγησης και αναπροσαρμογών
- ▶ Ανάπτυξη εργαλείων και εκπαίδευση επαγγελματιών

Υπηρεσίες ψυχικής υγείας στο παιδί και την οικογένεια

- ▶ Προληπτικές υπηρεσίες για παιδιά και οικογένειες
- ▶ Υπηρεσίας για παιδιά με προβλήματα χρήσεις εξαρτησιογόνων ουσιών καθώς και για ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά και για παιδιά στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης

Ανάπτυξη της έρευνας σε όλες τις μορφές βίας κατά των παιδιών

- ▶ Χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων, διασύνδεση ερευνών και πολιτικών, διεθνής συνεργασία
- ▶ Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση του κοινού

Διεθνοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής

- ▶ Δράσεις διεθνοποίησης, προβολής και δικτύωσης σε ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα και θεσμούς
- ▶ Ανάληψη πρωτοβουλίας για τη σύσταση διεθνούς επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη βία στο διαδίκτυο

Κοινωνική Ευαισθητοποίηση

- ▶ Δημόσιες καμπάνιες σε ΜΜΕ και κοινωνικά δίκτυα
- ▶ Ανάπτυξη εκπαιδευτικών εργαλείων πληροφόρησης και πρόληψης

Η πρόκληση της υλοποίησης:

- 10 συναρμόδια υπουργεία και εποπτευόμενοι φορείς τους
- 1 σχέδιο δράσης 2025 – 2030
- 6 πυλώνες
- 69 δράσεις
- 38 Δείκτες παρακολούθησης (πλατφόρμα στο bullying, κοινωνικές υπηρεσίες, αστυνομία, σύστημα ποινικής δικαιοσύνης)

**Δίπλα στα Παιδιά
Απέναντι στη Βία**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Προεδρία της Κυβέρνησης

